

b) Otvorenje Instituta

PISMO VELIKOG KANCELARA Dr. FRANJE ŠEPERA DEKANATU RKT. BOGOSLOVNOG FAKULTETA

Prije polaska na II. zasjedanje Ekumenskog koncila upućujem preč. Naslovu ovo pismo povodom početka rada Instituta za crkvenu glazbu.

VELIKI KANCELAR
RKT. BOGOSLOVNOG FAKULTETA
ZAGREB

Br. 15/K Zagreb, 15. IX. 1963
Dekanatu
Rkt. bogoslovnog fakulteta
Z a g r e b

S osobitim zadovoljstvom pozdravljam otvaranje i početak rada Instituta za crkvenu glazbu, koji će od ove akademske godine, uz već postojeći Katehetski institut, djelovati kao sastavni dio Rkt. Bogoslovnog fakulteta, tog najstarijeg i najvišeg znanstvenog zavoda Katoličke Crkve u našoj zemlji.

U ovo koncilsko vrijeme, kada su svi naponi Sv. Oca, kardinala i biskupa čitavog svijeta upravljani na rješavanje temeljnih pitanja, koja su od životne važnosti za promicanje i daljnji procvat Kristova Kraljevstva na zemlji, ne mogu a da i u ovoj činjenici, činjenici naime, da su baš sada sazreli svi uvjeti za otvaranje jednog ovakvog Instituta, koji ima zadaću, da na posebni način potiče teoretsko i praktično proučavanje onih svetih disciplina koje su za suvremeni vjerski život i pastoralnu djelatnost od osobite važnosti' (Čl. 1. Pravilnika ICG), ne vidim utjecaj Providnosti Božje i prve plodove nastojanja, da se i pomoću ovog Instituta počnu što prije i što temeljitije ostvarivati zaključci Koncila o svetoj liturgiji i liturgijskoj glazbi.

Jer baš su sveta liturgija i liturgijska glazba kao bitni sastavni dio svečanog bogoslužja bile oduvijek središte duhovnog života Crkve, njezina zajednička Žrtva i izvor svih duhovnih dobara za sve njezine članove. Ako je u jednom katoličkom narodu liturgijski život intenzivan, prožet darom iskrenog i izravnog sudjelovanja najširih slojeva vjernika, može se sa sigurnošću reći, da je to narod Božji, da je to živa Crkva, da je to Grad na gori, kojega vremenite sile ne mogu razoriti.

Ovaj Institut za crkvenu glazbu osnovan na poticaj Biskupskih konferencija, a na prijedlog Vijeća našeg Bogoslovnog fakulteta i djelovat će kao razgranato stablo pri katedri za Crkvenu glazbu i umjetnost. Svrha mu je obimna i raznovrsna. Na prvom mjestu da slušačima pruži temeljito teoretsko i praktično poznavanje svih disciplina crkvene glazbe', nadalje da ih uvede u 'znanstveno istraživanje njezine prošlosti i sadašnjosti', da ih osposobi 'za nastavničko zvanje po Visokim bogoslov-

skim školama, srednjim školama i Redovničkim zajednicama', te konačno, da glazbenim 'nastupima i izdavanjem stručnih djela unapređuje crkvenu glazbu' u našim krajevima (Čl. 5 Prav. ICG). To je, kako rekoh, obimna i raznovrsna svrha, koja će se moći postići samo zajedničkim naporima i oduševljenim zalaganjem svih nastavnika i slušača. To je svrha kojoj je vrijedno posvetiti sve svoje sposobnosti, znanje i vrijeme, jer je to jedini put i način, kojim se postaje apostolom svete liturgijske glazbe.

Nadbiskup
dr. Franjo
Šeper

Želio bih, međutim, istaknuti još jednu važnu činjenicu. Budući da je liturgijska glazba umjetnost u najplemenitijem smislu te riječi, može se dogoditi, da se koji taj slušač zanese isključivo umjetničkom stranom studija i zaboravi na liturgiju i liturgijski karakter ove umjetnosti. To ne bi bio pravi put i ne bi dovodio do prave svrhe. Treba nastojati, da se od prvog dana i u predavanjima i u praktičnim vježbama osjeti jasno izražena težnja, da je sav studij upravljen jednom određenom konačnom cilju: osposobiti i oblikovati stručno izobražene liturgijske glazbenike, koji će i svojim životom i svojim radom prednjačiti i služiti drugima za primjer.

S ovim mislima i željama pozdravljam još jednom otvaranje Instituta za crkvenu glazbu. Dao Bog snage i ustrajnosti nastavnicima i slušačima u njihovom odgovornom radu, a svetoj Crkvi što prije mnogo mladih, poletnih i sposobnih apostola svete liturgijske glazbe.

Uz nadpastirski blagoslov, Dr. Franjo Šeper v. r.
Veliki kancelar i nadbiskup zagrebački

GOVOR DEKANA KBF. DR. JORDANA KUNIČIĆA NA OTVORENJU INSTITUTA

U neznčajnom, sivom tijeku svakidašnjice ovaj dan označuje neku kulminacionu točku. Dan u koji slavimo stvaralačku inicijativu, svetu revnost u specifično crkvenoj djelatnosti, u promicanju crkvene glazbe. Možemo reći da je ovo povjesni dan, početak novog razdoblja u povijesti crkvene glazbe kod nas.

Ovaj Institut crkvene glazbe otvara se u sklopu Bogoslovnog fakulteta. Razgranjeno stablo znak je bujnice vitalnosti. Uz Katehetski institut evo još jedne grane na stablu našeg Fakulteta. Dao Bog da ne bude zadnja već jedna od mnogih grana, koje će dokazati plodnost ove naše najviše znanstvene Crkvene institucije u Hrvatskoj.

Neupućeni bi mogli pitati: koja je to veza između Instituta za crkvenu glazbu i Bogoslovnog fakulteta? Odgovor je jednostavan: činjenica je da gdje Crkva moli tu i pjeva, to znači tu vjeruje. Teologija je znanost o vjeri, dosljedno: gdje se pjeva tu i teologija mora intervenirati. Uostalom, svaka disciplina koja nosi karakter svetosti mora dokazati svoju ovisnost o vrhovnoj svetoj znanosti, tj. o teologiji.

Teologija i crkvena glazba sastaju se i u tome što i teologija ide za tim da pruži hranu uzvišenim osjećajima duše. A bitno je svojstvo glazbe, kako govori sv. Augustin, da »svima osjećajima našega duha odgovara prema njihovoj raznolikosti neki naročiti način u glasu i pjevanju. Būdi ih neka skrovita intimnost«. K tome ta crkvena glazba po svojoj naravi smiruje dušu, time stvara dispoziciju, koja omogućuje da duša bude spremna slušati poticaje Duha Svetoga.

Teologija je ne samo znanost vjere već idejna veza svih vjernika. U crkvenoj glazbi povezujemo se s umjetnicima, kontemplativcima, koji su nam ostavili napjeve, prelili u njih svoju svetu, umjetničku dušu. Povezujući se s njima povezujemo se sa svima drugima koji s nama pjevaju u jednoj zajednici.

Možemo reći i nešto više. Crkva uzima svoju glazbu kao sredstvo čišćenja duha, kao sredstvo otkupljenja. Ono sjetilno, onaj element glasa ili instrumenta postaje pomoćnikom duha, osposobljuje se da postane provodnikom milosti. Nije li velika Augustinova duša preko pjevanja doživjela jedan od značajnijih poticaja i poziva na milost?

Sve što sam rekao mogu nazvati ciljem, metom crkvene glazbe. A sada su u pitanju putevi ili sredstva da crkvena glazba udovolji svom pozivu. Stručnjaci govore: objektivna sredstva su ova: treba provoditi crkvenu glazbu u podložnosti Crkvenom auktoritetu, konkretno, prema autentičnim izdanjima, s nužnom tehnikom, čistoćom izraza, s niansa-

ma prema tekstu i muzičkim znakovima. — Subjektivni pak uvjeti su ti, da crkveni glazbenik goji duh kontemplacije, sabranosti, duh smjerne molitve. Ne zaboravimo duboke riječi Griesbacherove: »Služba crkvenog glazbenika, bilo pjevača ili dirigenta ili orguljaša zahtijeva čitava čovjeka, bez pogreške i mane«. Uz ove uvjete crkvena glazba postaje kao neko sakramentalno sredstvo, pomagalo posvećenja pojedinca, i način da se afirmira i širi kraljevstvo Božje na zemlji, a to je zadnja svrha našeg ovozemnog apostolata, bilo na kojem području evandeoske, svete djelatnosti.

Jasno je da ne mogu svi vjernici biti glazbenici. Jasno je također da ne mogu ni svi glazbenici biti geniji. Potrebno je da bude kvalificiranih vođa, koji će znanjem i revnošću prednjačiti drugime. Neka nitko ne potcjenjuje taj posao, dapače, neka čita u jednom djelcu pod naslovom »De arte musica« od nepoznatog pisca XIII. stoljeća, i u tom djelcu pisac piše, da »non minus est dedecus nescire canere quam litteras ignorare«, drugim riječima: nije manja sramota ne znati pjevati nego li ne znati čitati i pisati. Još više, piše isti pisac, ako je Crkva dopustila crkvenoj glazbi da ona jedina može postati aktivnim faktorom u liturgiji znači, da joj je dala prvenstvo, te da se crkvenu glazbu mora učiti »prae omnibus aliis«, razumije se »scientiis et disciplinis«.

Dok sam čitao spomenuto djelce zapelo mi oko za jednu rečenicu u kojoj pisac priznaje crkvenoj glazbi da je sposobna »lapsam naturam ad meliorem conscientiam sublimare«. Iznenađuje nas ovaj izraz »sublimare«, koji, dakako, sasvim drukčije zvuči kod suvremenih psihoanalitičara, ali svakako: reći da crkvena glazba podiže čovjeka na višu samosvijest zvuči vrlo suvremeno, vrlo duboko.

Dozvolite mi da u prvom redu čestitam inicijatoru, pokretaču, glavnom pregaocu mo. Albi Vidaković. On vrlo dobro zna kako je topla moja želja da njegov rad bude okrunjen uspjehom na slavu Božju i na izgradnju vjernika. Njegov »zelus« jest zalag da će još jedan cvijet biti utkan u vijenac njegovih uspjeha i zasluga, a tom vijencu krakovi prelaze granice naše zemlje, kako nam je dokazala i skoro minula prošlost.

S njim zajedno svima profesorima želim puno snage, strpljivosti, ustrajnosti, da vide plod svoga rada i prikažu ga Svemogućemu, komu na nebu i na zemlji, sve pjeva, sve se klanja. — Studentima napose želim ustrajnost, a uvjeren sam da će njihov rad, posluš i odanost uroditi željenim plodom.

Otvaram, dakle, ovu prvu godinu Instituta za crkvenu glazbu. Svima želim sretan uspjeh i obilje Božjeg blagoslova!

Dr. Jordan Kuničić
dekan